

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Naviduct Krabbersgatsluis
(in de dijk Enkhuizen - Lelystad)

24 oktober 1997

866-52

ISBN 90-421-0296-9

Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan Gedeputeerde Staten van Flevoland
Postbus 55
8200 AB LELYSTAD

uw kenmerk
MPV/97.009314/B

uw brief
2 september 1997

ons kenmerk
U735-97/Ra/nm/866-52

onderwerp
Toetsingsadvies MER en ontwerp-plan
Naviduct Krabbersgatsluis

doorkiesnummer
(030) 234 7635

Utrecht,
24 oktober 1997

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het project 'Naviduct Krabbersgatsluis'.
Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

dr. J.J.T.M. Geerards
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Naviduct Krabbersgatsluis

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Naviduct Krabbersgatsluis
(in de dijk Enkhuizen - Lelystad)

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over het Naviduct Krabbersgatsluis,

uitgebracht aan het college van Gedeputeerde Staten van Flevoland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Naviduct Krabbersgatsluis,

de secretaris

drs. B.C. Rademaker

de voorzitter

dr.ir. J.J.T.M. Geerards

Utrecht, 24 oktober 1997

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	1
2. Oordeel over het MER	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Toelichting	2
3. Aandachtspunten voor de besluitvorming	3
3.1 Plannen voor de ontwikkeling van de vooroever	3
3.2 Archeologische vondsten	3

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d.2 september 1997, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Kennisgeving in Staatscourant nr.168 d.d. 3 september 1997.
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen.

1. INLEIDING

Rijkswaterstaat heeft het voornemen een naviduct aan te leggen om het verkeersknelpunt bij de Krabbersgatsluis in de dijk Enkhuizen - Lelystad op te heffen. De problematiek bestaat enerzijds uit lange wachttijden voor de scheepvaart door de beperkte sluiscapaciteit en anderzijds uit lange wachttijden voor het wegverkeer ten gevolge van de bediening van de sluis.

Omdat de sluis onderdeel uit maakt van de dijk en daarmee van de primaire waterkering, is voor de voorgenomen wijziging van de sluis goedkeuring vereist ingevolge de Wet op de Waterkering. Er is een milieueffectrapport opgesteld ter ondersteuning van de besluitvorming.

Per brief van 2 september 1997 (bijlage 1) verzochten Gedeputeerde Staten van de provincies Flevoland en Noord-Holland de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) te adviseren over de inhoud van het MER. Het MER en het ontwerpplan werden op 3 september openbaar gemaakt (bijlage 2). Het toetsingsadvies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. De leden van de werkgroep (zie bijlage 3) treden op namens de Commissie voor de m.e.r. en worden daarom verder in dit rapport 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft beoordeeld of het MER voldoende informatie biedt om bij het besluit over de aanleg van het naviduct het milieubelang een volwaardige plaats te geven, en daarbij op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm getoetst:

- aan de richtlijnen van het MER¹], zoals vastgesteld op 6 mei 1997;
- op eventuele onjuistheden²];
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER³].

Hierbij is het voortraject van dit MER van belang (zie bijlage 3). De Commissie had bij het opstellen van het richtlijnenadvies reeds een concept-MER tot haar beschikking ter voortoetsing. Dit heeft tot specifieke, toegespitste richtlijnen geleid, wat betekent dat deze toetsing zich richt op een beperkt aantal aspecten. Als bijlage van het MER heeft de Commissie een beschrijving van de waterkerende aspecten van het naviduct ontvangen. Omdat toetsing hiervan geen onderdeel uitmaakt van de m.e.r.-procedure, heeft de Commissie deze informatie niet betrokken bij haar advies.

In hoofdstuk 2 van dit advies wordt het oordeel over het MER gegeven en toegeleucht. In hoofdstuk 3 geeft de Commissie nadere opmerkingen en aanbevelingen over het MER die bij de besluitvorming of bij de evaluatie betrokken kunnen worden.

---

1 Wm, artikel 7.23, lid 2.
2 Wm, artikel 7.23, lid 2.
3 Wm, artikel 7.10.

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

Het MER geeft een goed inzicht in de voorgenomen activiteit, de alternatieven en de daaraan verbonden milieugevolgen. De Commissie is daarom van oordeel dat het MER **voldoende** informatie biedt om het milieubelang een volwaardige plaats te laten spelen bij het besluit over voorgenomen wijziging van de sluis.

2.2 Toelichting

Het MER is een helder geschreven, meer technisch dan milieukundig georiënteerd rapport. Gezien het feit dat milieuaspecten bij dit project een vrij beperkte rol spelen, ligt dit voor de hand. Milieuaspecten die wel aan de orde zijn, worden voldoende beschreven.

Het plan is in het MER voldoende uitgewerkt en er is voldoende ingegaan op de waterkwaliteit, baggeraspecten, de aantasting van paaiplaatsen en de visueel-landschappelijke aspecten. Wel is de Commissie van mening dat er weinig aandacht besteed is aan de effecten van de uitvoering van het plan tijdens de aanlegfase en aan het te voeren beheer in de aan te leggen polder en vooroever. In hoofdstuk 3 wordt hier nader op ingegaan.

Daarnaast zijn de ecologische onderbouwing en de milieuarargumenten bij de afweging van de alternatieven vrij beperkt. Uit de afweging van alternatieven blijkt dat er op basis van milieuoverwegingen geen specifieke voorkeur is voor één van de alternatieven. Het naviduct scoort negatief op de aspecten 'verlies van bodemsubstraat voor driehoeksmosselen' en 'aantasting van open ruimte'. De Commissie acht voldoende onderbouwd dat voor het eerste effect voldoende compensatie optreedt bij de nieuw aan te leggen dammen of door middel van compenserende maatregelen (steenbedden) en dat de aantasting van visueel maatschappelijke aspecten zeer beperkt is. In combinatie met de mogelijkheid tot natuurbouw op de aan te leggen vooroever bij het naviduct, vindt de Commissie de keuze voor het naviduct als mma goed beargumenteerd.

3. AANDACHTSPUNTEN VOOR DE BESLUITVORMING

3.1 Plannen voor de ontwikkeling van de vooroever

In het MER is slechts een beperkte beschrijving opgenomen van de natuurontwikkeling en het beheer van de vooroever in relatie tot de ecologische doelstelling van het gebied (visie Markermeer, provinciaal milieubeleid). Ook een ecologische analyse van de voor- en nadelen van verschillende inrichtingsvarianten van de vooroever ontbreekt. De functies en beleidsmatige motivatie van de vooroever komen voldoende aan bod. De Commissie beschouwt het nog ontbreken van concrete plannen voor natuurontwikkeling in dit stadium niet als een belangrijke tekortkoming van het MER.

De gemeente Enkhuizen heeft in een reactie aangegeven de vooroever tevens voor recreatieve doeleinden te willen gebruiken ⁴].

■ Aangezien de natuurontwikkeling als compensatie dient voor de nadelige milieueffecten (verlies van bodemsubstraat en aantasting van open ruimte), adviseert de Commissie om bij de besluitvorming plannen uit te werken met betrekking tot natuurbouw op de vooroever. Gezien het feit dat het lang zal duren voordat de vooroever geschikt is voor eventueel recreatief gebruik, meent de commissie dat concrete plannen hiertoe in een later stadium uitgewerkt kunnen worden als onderdeel van een visie op het beheer en de inrichting van het gebied.

3.2 Archeologische vondsten

In het MER wordt aangegeven dat er een kans is dat op de locatie scheepsresten worden aangetroffen, omdat Enkhuizen in de 17^e eeuw een belangrijke zeehaven is geweest. Een beschrijving van de werkwijze indien bij graafwerkzaamheden archeologische vondsten gedaan worden, ontbreekt echter.

■ Met betrekking tot de archeologische aspecten, adviseert de Commissie bij de besluitvorming voorwaarden te stellen aan de uitvoering van het plan (in overleg met de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek), voor het geval er archeologisch waardevolle scheepsresten worden aangetroffen.

---

4 Zie bijlage 4.

BIJLAGEN

bij het Toetsingsadvies over het
milieueffectrapport Naviduct
Krabbersgatsluis
(in de dijk Enkhuizen - Lelystad)

(bijlagen 1 t/m 4)

(groot)

BIJLAGE I

Brief van het bevoegd gezag d.d. 2 september 1997 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	13 SEP. 1997
nummer :	1104-97
doctnr :	866-364/m39
kopie naar :	(Vn) Sc/pres/616/um

Provincie Flevoland

Commissie voor de
milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Postbus 55
8200 AB Lelystad
Telefoon (0320) 265 265
Fax (0320) 265 260
Internet:provincie@flevoland.nl

Datum	Uw brief	Ons nummer	Bijlagen
02 SEP. 1997		MPV/97.009314/B	5
Onderwerp			
MER en ontwerp-plan naviduct Krabbersgatsluis			

Geachte commissie,

Hierbij zenden wij u, mede namens Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, vijf exemplaren van het milieu-effectrapport en het ontwerp-plan naviduct Krabbersgatsluis. Deze stukken zullen vanaf 3 september 1997 ter visie worden gelegd. Tot en met 3 oktober 1997 kan een ieder schriftelijk opmerkingen maken over het ontwerp-plan en over de volledigheid en juistheid van het MER. Opmerkingen kunnen voorts mondeling worden ingebracht tijdens een openbare zitting, die op dinsdag 30 september 1997 om 16.30 uur zal plaatsvinden in het provinciehuis van Flevoland. De tekst van de kennisgeving is ter informatie bijgevoegd.

Wij verzoeken u, overeenkomstig artikel 7.26, eerste lid, van de Wet milieubeheer, ons uiterlijk 7 november 1997 te adviseren over de volledigheid en juistheid van het MER. Een aantal exemplaren van de vastgestelde richtlijnen hebben wij u reeds eerder toegestuurd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de griffier, de voorzitter

H. Minekus P. Loos

Inlichtingen bij
H. Koning

Doorkiesnummer
0320 - 265434

Verzonden d.d.

02 SEP. 1997

Bezoekadres
Visarendreef 1
Lelystad

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de toetsingsfase in Staatscourant nr. 168 d.d. 3 september 1997

Provincie Flevoland

Afdeling Milieuplanvorming

Kennisgeving milieu-effectrapport en ontwerpplan naviduct Krabbersgatsluis

Milieu-effectrapport en ontwerpplan Gedeputeerde Staten van Flevoland en Noord-Holland maken het volgende bekend. Rijkswaterstaat directie IJsselmeer-gebied heeft het voornemen een naviduct aan te leggen bij de Krabbersgat sluis nabij Enkhuzen. Een naviduct is een dubbele sluis in de Houtribdijk, met een onderdoorgang voor het Wegverkeer. Dit naviduct moet het bestaande capaciteitsknelpunt voor schéépvaart en wegverkeer wegnemen. In 1994 is door Rijkswaterstaat een projectnota gepubliceerd, waarin mogelijke oplossingen voor dit knelpunt zijn beschreven. Na afweging van de verschillende in de projectnota beschreven effecten heeft de Minister van Verkeer en Waterstaat, mede op basis van inspraakreacties, gekozen voor aanleg van het naviduct.

Omdat voor de aanleg van het naviduct een wijziging van de primaire waterkering Houtribdijk nodig is, moeten de provincies Flevoland en Noord-Holland een door Rijkswaterstaat op te stellen plan als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Wet op de waterkering goedkeuren. Het ontwerpplan is door Rijkswaterstaat opgesteld en bij de provincie Flevoland, als coördinerend bevoegd gezag, ingediend. Bij dit ontwerpplan is tevens een milieu-effectrapport (MER) gevoegd. In het MER zijn de gevolgen van de voorgenomen aanleg van een naviduct en de daarvoor noodzakelijke wijziging in de waterkering beschreven. Het MER dient als hulpmiddel bij de besluitvorming over de wijziging van de waterkering.

Een ieder kan opmerkingen maken over het ontwerpplan en over de volledigheid en juistheid van het MER. De provincies Noord-Holland en Flevoland hebben richtlijnen vastgesteld, waarin is aangegeven wat in het MER aan de orde moet komen. Deze richtlijnen dienen als toetsingskader.

Ter visie legging

Het MER, het ontwerpplan en de vastgestelde richtlijnen liggen met deze kennisgeving op werkdagen tijdens kantooruren voor een ieder ter visie van 3 september tot en met 1 oktober 1997 op de volgende plaatsen:

1. in het provinciehuis van Flevoland, Visarenddreef 1 te Lelystad;
2. in het provinciehuis van Noord-Holland, Dreef 3 te Haarlem;
3. in het stadhuis van Lelystad, Stadhuisplein 2 te Lelystad;
4. bij de sector Openbare Werken van de gemeente Enkhuzen, Westerstraat 111 te Enkhuzen.

Indien u de stukken buiten kantooruren wilt inzien, kunt u telefonisch een afspraak maken (0320) 26 54 34.

Inspraak

Een ieder heeft gelegenheid opmerkingen te maken over het ontwerpplan en over de volledigheid en juistheid van het MER. Deze opmerkingen moeten uiterlijk op 3 oktober 1997 worden toegezonden aan Gedeputeerde Staten van Flevoland, Postbus 55, 8200 AB Lelystad. Opmerkingen kunnen voorts mondeling worden ingebracht tijdens een openbare zitting, die op dinsdag 30 september 1997 om 16.30 uur zal plaatsvinden in het provinciehuis van Flevoland, Visarenddreef 1 te Lelystad.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u bellen met de afdeling Milieuplanvorming van de provincie Flevoland, telefoon (0320) 26 54 34. Exemplaren van het MER en het ontwerpplan zijn tegen vergoeding van kosten te verkrijgen bij Rijkswaterstaat directie IJsselmeergebied, telefoon (0320) 29 75 42.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat, directie IJsselmeergebied

Bevoegd gezag: college van Gedeputeerde Staten van Flevoland (coördinator) en college van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

Besluit: goedkeuring van dijkwijzigingsplan ex artikel 7 van de Wet op de Waterkering

Categorie Besluit m.e.r.: C12.1

Activiteit: Rijkswaterstaat heeft het voornemen een naviduct aan te leggen om het verkeersknooppunt (wegverkeer, scheepvaart) bij de Krabbersgatsluis, in de dijk Enkhuizen – Lelystad, op te heffen. De sluis maakt onderdeel uit van de dijk en daarmee van een primaire waterkering. Voor de voorgenomen wijziging van de sluis is derhalve goedkeuring vereist ingevolge de Wet op de Waterkering. Voor de aanleg van het Naviduct wordt de slappe bodem ter plekke vervangen door zand. De vrijkomende specie zal toegepast worden in een aan te leggen vooroever aan de zuidzijde van de sluis.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 5 maart 1997

richtlijnenadvies uitgebracht op: 6 mei 1997

richtlijnen vastgesteld op: 11 juni 1997

kennisgeving MER: 3 september 1997

toetsingsadvies uitgebracht op: 24 oktober 1997

Bijzonderheden: Het project Krabbersgatsluis is opgenomen in het Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport 1998 – 2001 en heeft een bijzondere voorgeschiedenis. Als verantwoordelijke beheerder heeft Rijkswaterstaat, directie IJsselmeergebied de verschillende alternatieven om het knooppunt voor de scheepvaart op te heffen, onderzocht. Dit heeft geresulteerd in een voorkeursalternatief, het naviduct (een dubbele sluis in de Houtribdijk met een onderdoorgang voor het wegverkeer). In de Projectnota Krabbersgatsluis (september 1994) is een beschrijving gegeven van de onderzochte alternatieven en van het selectieproces van de voorkeursoplossing.

Na afweging van de verschillende in de projectnota beschreven effecten heeft de minister van Verkeer en Waterstaat, mede op basis van de inspraakreacties, gekozen voor de aanleg van het naviduct. Door de herziening van het Besluit m.e.r. in 1994 is echter de wijziging van een primaire waterkering m.e.r.-plichtig. Gevolg is dat, ondanks het feit dat door de minister reeds een besluit over het project is genomen, alsnog de m.e.r.-procedure gevolgd moest worden voor het goedkeuringsbesluit ingevolge de Wet op de Waterkering. De projectnota is vervolgens aangepast en als concept-MER bij de startnotitie gevoegd. De Commissie heeft deze informatie bij haar richtlijnenadvies betrokken. Het richtlijnenadvies is opgevolgd door het bevoegd gezag bij het vaststellen van de richtlijnen.

Samenstelling van de werkgroep:

dr.ir. J.J.T.M. Geerards (voorzitter)

dr. C. Kwakernaak

ir. A.M. van der Meulen

Secretaris van de werkgroep: drs. A.L. Vernooij (richtlijnen), drs. B.C. Rademaker (toetsing)

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	970925	B & W van gemeente Enkhuizen	Enkhuizen	971010

